EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.12.2016.
COM(2016) 791 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM VIJEĆU I VIJEĆU

Osmo izvješće o premještanju i preseljenju

1 Uvod

Osmo izvješće o premještanju i preseljenju sadržava ažurirano stanje od objave zadnjeg izvješća 9. studenoga[1] *i procjenu mjera koje su poduzeli svi dionici od 8. studenoga 2016. do 6. prosinca (izvještajno razdoblje) kako bi se ispunile obveze u okviru programa premještanja i preseljenja.*

S obzirom na trajnu hitnu potrebu za pružanjem potpore Grčkoj i Italiji Europsko vijeće na svojem je posljednjem sastanku 20. i 21. listopada 2016.[2] *ponovno pozvalo na još intenzivnija nastojanja da se ubrzaju premještanja, osobito kada je riječ o maloljetnicima bez pratnje, te postojeći programi za preseljenje.*

U Grčku su od 6. studenoga 2016. stigle 1 883 osobe[3]*. Ukupan broj migranata u Grčkoj porastao je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje te je 6. prosinca iznosio približno 62 000 migranata, od čega približno 16 200 osoba na otocima, a 45 800 na kopnu*[4]*. U Italiju je od 6. studenoga došlo 9 395 osoba*[5]*, što je viši trend nego 2015. (porast od 18 % u usporedbi s 2015.). I dalje dolazi velik broj Eritrejaca, kojih je u Italiji najviše među onima što državljanstvom ispunjavaju uvjete za premještanje (Eritrejci su drugi na popisu najbrojnijih migranata koji dolaze u Italiju – u izvještajnom razdoblju bilo ih je više od 888, što je 11,6 % ukupnih dolazaka).*

Tijekom izvještajnog razdoblja premješteno je još 1 237 osoba, čime je ukupan broj dosad premještenih osoba porastao na 8 162 (6 212 iz Grčke i 1 950 iz Italije). Kao što je predviđeno u 7. izvješću, u studenome je zabilježen porast broja transfera – premješteno je 1 406 osoba, dosad najviše u jednom mjesecu. Broj osoba premještenih iz Italije (401) bio je gotovo dvostruko viši nego u listopadu i dosad je to najviši zabilježeni broj premještanja iz Italije, no čini se kako se broj osoba koji se premještaju iz Grčke zasad ustalio na približno 1 000 mjesečno. Te brojke upućuju na stalan pozitivan trend. Budući da se prepreke premještanju postupno uklanjaju, vrijeme je da sve države članice dopune dosad ostvareni napredak i ulože dodatne napore kako bi nastavio rasti mjesečni broj preuzetih obveza i transfera te kako bi se zajamčio transfer svih osoba u Italiji i Grčkoj koje ispunjavaju uvjete za premještanje do rujna 2017. Da bi se to postiglo, sve države članice trebale bi stalno ulagati napore u porast mjesečnog broja redovitih preuzetih obveza i transfera kako bi se zajamčilo da se od prosinca 2016. svaki mjesec premjesti najmanje 2 000 osoba iz Grčke i najmanje 1 000 osoba iz Italije te da se broj mjesečnog broja preuzetih obveza i transfera u okviru premještanja nastavi postupno povećavati.

---

1 COM(2016) 720 final.

2 Zaključci Europskog vijeća od 20. listopada 2016. http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2016/10/21-european-council-conclusions/.

3 Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka granice izvan graničnih prijelaza iz Turske morskim ili kopnenim putem od 7. studenoga do 4. prosinca, o kojima je izvijestila Grčka, zabilježen u aplikaciji za izvješćivanje o zajedničkim operacijama.

4 Izvor: nadležna grčka tijela.

5 Izvor: talijansko Ministarstvo unutarnjih poslova, podaci od 7. studenoga do 4. prosinca.

Kad je riječ o preseljenju, provedba zaključaka od srpnja 2015.[6] o preseljenju 22 504 osobe i dalje je uspješna te je dosad preseljeno 13 887 osoba, što je više od polovine dogovorenog broja. Od prethodnog je izvješća preseljeno 2 035 osoba, dosad najviše u jednom mjesecu, uglavnom iz Turske, Jordana i Libanona. Dio preseljenja u okviru tog europskog programa služi i za provedbu mehanizma 1 za 1 iz Izjave EU-a i Turske. Od početka, 4. travnja,[7] u okviru tog mehanizma iz Turske u EU preseljena je 2 761 osoba, uključujući 544 od prethodnog izvješća.

2 Premještanje

2.1 Najvažniji događaji tijekom izvještajnog razdoblja

Komisija je nastavila vrlo blisko surađivati s talijanskim i grčkim vlastima te s državama članicama, agencijama EU-a i drugim partnerima na terenu kako bi se uklonile prepreke koje se uglavnom pojavljuju na operativnoj razini. Time bi transferi u okviru premještanja trebali postati redovitiji te se ubrzati kako bi se postigli mjesečni prosjeci kojima bi se do rujna 2017. omogućio transfer svih osoba koje ispunjavaju uvjete za premještanje.

U **Grčkoj** kapaciteti službe za azil u pogledu registracije podnositelja zahtjeva koji državljanstvom ispunjavaju uvjete za premještanje iznosi 175 dnevno ili približno 3 500 mjesečno. Do kraja siječnja 2017. 87 % predregistriranih podnositelja zahtjeva koji državljanstvom ispunjavaju uvjete za premještanje trebalo bi biti potpuno registrirano. Registraciju treba dovršiti do kraja travnja 2017. Nakon toga će se vjerojatno sniziti broj osoba koje sudjeluju u programu premještanja. S obzirom na to i na trenutačnu stopu premještanja (koja se ustalila na 1 000 ljudi mjesečno) Komisija smatra da se premještanja treba ubrzati kako bi se osigurao nesmetan postupak premještanja i izbjeglo neodrživo gomilanje predmeta. Od prosinca 2016. države članice trebale bi premještati najmanje 2 000 osoba mjesečno. Taj bi broj postupno trebao porasti kako bi se od travnja 2017. provelo najmanje 3 000 transfera u okviru premještanja mjesečno. Dotad će većina podnositelja zahtjeva za premještanje biti registrirana te spremna za premještanje; stoga će to dodatno ubrzanje biti nužno kako bi podnositelji zahtjeva izbjegli duga razdoblja čekanja i radi uklanjanja rizika od sekundarnih kretanja te kako bi se što je više moguće pomoglo poštovati rokove postupka premještanja predviđene odlukama Vijeća.

Osam država članica i dvije pridružene zemlje u studenome su preuzele obveze za približno 1 560 mjesta, a 13 država članica i dvije pridružene zemlje provele su više od 1 000 premještanja. Stoga se ciljevi mogu postići uz uvjet da sve države članice preuzimaju obveze i provode transfere na ustaljenoj mjesečnoj osnovi (slijedeći primjer država članica koje to već čine).

U **Italiji** je stopa premještanja u studenome bila najviša od početka tog postupka. To pokazuje da nastojanja Komisije, talijanskih vlasti, država članica i pridruženih zemalja, agencija EU-a i drugih partnera na terenu daju rezultate. Očekuje se da će u prosincu dodatno porasti broj transfera u okviru premještanja (predviđeno je više od 600 transfera u okviru premještanja).

---

[6] Zaključci predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća o preseljenju putem multilateralnih i nacionalnih programa 20 000 osoba kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita (11130/15).

[7] SN 38/16, 18.3.2016.

No taj trend treba povećati. Broj podnositelja zahtjeva za premještanje nastavio je rasti te su na temelju podataka talijanskog Ministarstva unutarnjih poslova trenutačno od 5 300 do 5 800 Eritrejaca u Italiji potencijalni podnositelji zahtjeva za premještanje. S obzirom na broj registriranih podnositelja zahtjeva koji čekaju premještanje (u nekim slučajevima gotovo šest mjeseci), trend u pogledu migracijskih tokova i udio Eritrejaca (približno 12 % migracijskog toka i prosječno 1 800 mjesečno) Komisija smatra da bi države članice za postizanje održive dinamike premještanja trebale premještati najmanje 1 000 podnositelja zahtjeva mjesečno do prosinca 2016. te bi taj broj postupno trebale povisiti kako bi se do travnja 2017. dosegnuo broj od najmanje 1 500 premještanja mjesečno.

Kako bi se postigao taj cilj, s jedne će strane Italija morati povisiti broj osoblja za obradu zahtjeva u Jedinici za Dublinski sustav, a s druge bi strane više država članica trebalo sudjelovati u premještanju iz Italije pri čemu bi njihov doprinos u smislu mjesečnog broja preuzetih obveza i premještanja trebao biti stalniji kako bi sve države članice redovito svaki mjesec preuzimale obveze i provodile premještanja (u studenome 2016. dvije države članice i dvije pridružene zemlje preuzele su obvezu za više od 850 mjesta, a četiri države članice i jedna pridružena zemlja premjestile su približno 400 osoba). Na sastanku časnika za vezu održanom u Rimu 25. studenoga 2016. razgovaralo se o aranžmanima s Europolom da se olakšaju iznimni dodatni razgovori u okviru sigurnosnih provjera. Ti su se aranžmani počeli provoditi 1. prosinca 2016. Taj posebni tijek rada unesen je i u zapisnik o premještanju za Italiju koji će se poslije proslijediti državama članicama i pridruženim zemljama. Takvim bi se pozitivnim razvojem događaja u smislu uklanjanja preostalih čimbenika zastoja u postupku trebalo omogućiti da više država članica postane aktivno u Italiji te da se ispunjavaju mjesečni ciljevi.

Broj **maloljetnika bez pratnje**[8] koji dolaze u Italiju nastavio je rasti (24 595 dolazaka od početka siječnja do 2. prosinca 2016., uključujući 3 714 Eritrejaca, 200 Sirijaca, 384 Iračana i 13 Jemenaca)[9], a većina je maloljetnika putovala sama. U Grčkoj Nacionalni centar za socijalnu solidarnost izvješćuje da je prema procjenama do 17. studenoga u Grčkoj bilo 2 300 maloljetnika bez pratnje. U skladu s dosadašnjim izvješćima pri masovnoj predregistraciji u Grčkoj utvrđen je identitet 1 225 maloljetnika bez pratnje[10], od kojih 48 % (približno 588) državljanstvom ispunjava uvjete za premještanje (36 % Sirijci i 12 % Iračani)[11]. U tom smislu, od 501 maloljetnika bez pratnje koji ispunjavaju uvjete za premještanje i koji su potpuno registrirani u Grčkoj, 377 su „djeca odvojena od roditelja", a samo su 124

---

8 Člankom 2. točkom (l) Direktive o kvalifikacijama (Direktiva 2011/95/EU) „maloljetnik bez pratnje" definiran je kao maloljetnik (mlađi od 18 godina) koji uđe na državno područje države članice bez pratnje „odrasle osobe koja je za njega ili nju odgovorna na temelju zakona ili prakse dotične države članice" [naknadno podcrtano]. Zbog razlika u pravu i praksi država članica definicija maloljetnika bez pratnje razlikuje se među državama članicama, zbog čega se djeca odvojena od roditelja, uključujući maloljetnike u braku s odraslim osobama, u nekim državama članicama smatraju, a u nekima ne smatraju maloljetnicima bez pratnje. To dovodi i do proturječnosti pri izvješćivanju o ukupnom broju premještenih maloljetnika bez pratnje jer neke države članice takvima smatraju samo one koji su sami te u izvješća ne uključuju premještenu djecu odvojenu od roditelja.

9 Navedeni su samo maloljetnici koji državljanstvom potencijalno ispunjavaju uvjete za premještanje.

10 http://asylo.gov.gr/en/wp-content/uploads/2016/08/Preregistration-data_template_5_EN_EXTERNAL.pdf

11 Najveća su skupina maloljetnika bez pratnje u Grčkoj Afganistanci, koji državljanstvom ne ispunjavaju uvjete za premještanje. Međutim, grčka vlada pregovara s nekoliko država članica o mogućem dobrovoljnom transferu tih maloljetnika sa statusom drukčijim od podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

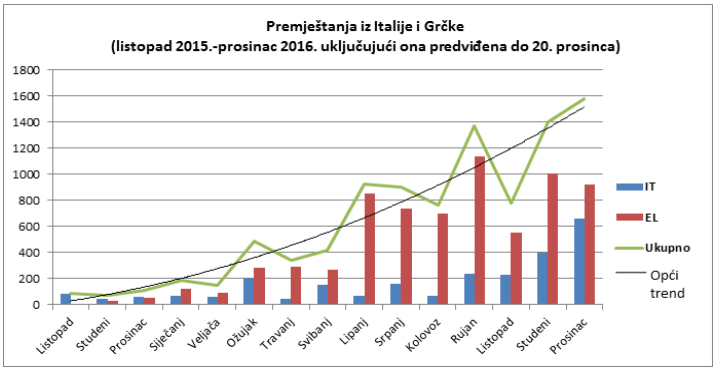
maloljetnici koji su potpuno sami u Grčkoj te pripadaju kategoriji čije je premještanje problematičnije. Osim toga, 326 od 501 maloljetnika bez pratnje imalo je 16 ili 17 godina.

Ukupan broj maloljetnika premještenih u ovom izvještajnom razdoblju bio je 24, čime se ukupan broj premještenih maloljetnika bez pratnje snizio na 172 (71 maloljetnik koji putuje sam i 101 maloljetnik odvojen od roditelja)[12]. Taj broj uglavnom obuhvaća transfere u okviru premještanja iz Grčke s obzirom na to da u Italiji nisu premještani maloljetnici bez pratnje koji putuju sami i da je u Nizozemsku u studenome 2016. premješteno samo jedno dijete odvojeno od roditelja.

Tijekom izvještajnog razdoblja Europski potporni ured za azil (EASO) sastavio je novi obrazac za procjenu ranjivosti kako bi se bolje odredili kapaciteti država članica za premještanje različitih kategorija maloljetnika bez pratnje. Osim toga, posebna sjednica u okviru sastanka časnika za vezu, održana 11. studenoga 2016., bila je namijenjena pojašnjavanju prepreka pri premještanju maloljetnika iz Grčke te pronalaženju odgovarajućih rješenja. Taj je sastanak održan nakon rasprava na temu maloljetnika bez pratnje koje su se vodile u okviru 7. Foruma o premještanju i preseljenju, održanog u listopadu 2016. Sastanak je zaključen isticanjem potrebe za povećanjem transparentnosti i komunikacije između Grčke i država članica premještanja o tipu maloljetnika bez pratnje koje će se premjestiti, rezultatu procjene najboljeg interesa djeteta i o zakonskim ograničenjima država članica premještanja u pogledu prihvaćanja određenih kategorija maloljetnika bez pratnje. Italija također ulaže dodatne napore kako bi se olakšalo premještanje maloljetnika bez pratnje; međutim, treba osmisliti poseban postupak kojim bi se omogućilo premještanje maloljetnika bez pratnje koji putuju sami.

Komisija će i dalje blisko surađivati s grčkom službom za azil, talijanskim tijelima, časnicima za vezu država članica, Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), EASO-om te Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) kako bi osmislila praktične aranžmane kojima će se olakšati i ubrzati premještanje maloljetnika bez pratnje.

2.2 Glavne preporuke državama članicama premještanja

Od 8. studenoga do 6. prosinca premješteno je još 1 237 osoba, 836 iz Grčke[13] i 401 iz Italije[14]. Njemačka, Francuska, Nizozemska, Portugal i Finska svaki mjesec premještaju osobe iz Italije i iz Grčke. Čini se da i Švicarska i Norveška namjeravaju provoditi mjesečne transfere iz obiju zemalja.

12 Treba napomenuti da grčke vlasti i IOM ne primjenjuju istu definiciju maloljetnika bez pratnje; zbog toga se brojke o kojima izvješćuju grčke vlasti razlikuju od onih o kojima izvješćuje IOM. Prema podacima IOM-a ukupan broj maloljetnika koji je premješten tijekom izvještajnog razdoblja iznosi 23. Brojke koje su ovdje navedene dostavile su grčke vlasti.

13 212 u Njemačku, 167 u Francusku, 38 u Litvu, 32 u Luksemburg, 10 na Maltu, 138 u Nizozemsku, 20 u Norvešku, 14 u Portugal, 156 u Rumunjsku, 6 u Slovačku, 41 u Sloveniju i 2 u Finsku. Treba napomenuti da je u slučaju dvije osobe o kojima se izvijestilo kao o premještanju u Rumunjsku bila riječ o transferima u skladu s Dublinskom uredbom.

14 187 u Njemačku, 51 u Francusku, 45 u Nizozemsku, 60 u Norvešku, 37 u Finsku i 21 u Švicarsku.

Uz to, Estonija, Irska, Latvija, Litva i Rumunjska nastavile su mjesečne transfere iz Grčke. Ostale države sudjeluju manje redovito i provode transfere svaka dva ili tri mjeseca. U izvještajnom razdoblju provedena su prva premještanja iz Grčke u Norvešku. Očekuje se da će se spomenutim aranžmanima, u koje će biti uključen Europol, agencija koja (dodatnim iznimnim sigurnosnim provjerama koje, ako je to opravdano, uključuju razgovor) olakšava sigurnosne provjere u Italiji, potaknuti više država članica da se aktivno uključe u premještanje iz Italije[15]. Do 20. prosinca predviđeno je još 827 transfera u okviru premještanja iz Grčke[16] i 617 iz Italije[17]. Francuska je dosad premjestila najviše podnositelja zahtjeva (2 373), a slijede je Nizozemska (1 098) i Finska (901). Države članice kojima je dodijeljeno manje podnositelja zahtjeva (kao što su Estonija, Latvija, Litva, Malta i Finska) na dobru su putu da ispune obveze[18].

Mjere u pogledu ograničenog broja preuzetih obveza: u izvještajnom je razdoblju samo osam država članica (Njemačka, Estonija, Francuska, Irska, Latvija, Nizozemska, Portugal i Slovačka)[19] te Švicarska i Norveška[20] dostavilo 2 186 službenih izjava o preuzimanju obveza (885 službenih izjava o preuzimanju obveza dostavljeno za Italiju i 1 301 za Grčku). Ukupan broj službenih izjava država članica premještanja o preuzimanju obveza je 18 515 (5 839 za Italiju i 12 676 za Grčku).

Potrebni su brži napredak, stalno ulaganje napora i aktivno uključivanje svih država članica kako bi se osiguralo da sve države članice, u skladu s ciljevima spomenutima u odjeljku 2.1. te slijedeći primjer država članica i pridruženih zemalja koje to već čine, svaki mjesec preuzimaju obveze za Italiju i Grčku za dovoljan broj mjesta. Njemačka, Francuska, Nizozemska, Norveška i Švicarska svaki mjesec preuzimaju obveze i za Italiju i za Grčku. Osim toga, Estonija i Latvija svaki mjesec, a Finska, Litva, Portugal, Rumunjska i Slovenija svaka dva mjeseca preuzimaju obveze za Grčku. Međutim, neke države članice (Bugarska, Hrvatska, Češka i Luksemburg) već više od tri mjeseca nisu preuzele obveze.

Austrija[21] i Mađarska i dalje su jedine dvije zemlje koje nisu dostavile ni jednu izjavu o

---

15 Jedan od razloga što je manji broj država članica aktivan u Italiji stroga je talijanska politika kojom se državama članicama premještanja ne dopušta da u toj zemlji obavljaju dodatne iznimne razgovore u okviru sigurnosnih provjera. Na primjer, Estonija i Irska preuzele su obvezu jedanput, ali kako im nije bilo dopušteno obavljati razgovore u okviru sigurnosnih provjera, za sada nisu ponovno preuzele obvezu. Uz to, Češka je Italiji dostavila dvije izjave o preuzimanju obveza. Budući da je Češka odbila 10 zahtjeva koje je poslala Italija, Italija joj nije poslala nove zahtjeve kad je Češka ponovno preuzela obveze. Slično tomu, Litva je odbila prve zahtjeve za premještanje koje je poslala Italija te, iako je Litva nakon toga preuzimala obveze gotovo svaki mjesec, Italija joj nije poslala zahtjeve za premještanje. Novim bi se aranžmanima s Europolom trebalo pomoći ukloniti neke od tih nedostataka.

16 236 u Njemačku, 323 u Francusku, 131 u Irsku, 20 u Latviju, 67 u Nizozemsku, 31 u Portugal i 19 u Rumunjsku.

17 251 u Njemačku, 20 u Luksemburg, 151 u Norvešku i 195 u Švicarsku.

18 Malta i Finska na dobru su putu ispunjavanja obveza prema Italiji i Grčkoj, a Estonija, Litva i Latvija prema Grčkoj.

19 Njemačka 500 za Italiju i 500 za Grčku, Estonija 20 za Grčku, Francuska 400 za Grčku, Irska 81 za Grčku, Latvija 10 za Grčku, Nizozemska 50 za Italiju i 100 za Grčku, Portugal 100 za Grčku i Slovačka 10 za Grčku.

20 Norveška 135 za Italiju i 80 za Grčku te Švicarska 200 za Italiju (treba napomenuti da je Norveška u prethodnom izvještajnom razdoblju preuzela obvezu za 70 mjesta koja nisu uzeta u obzir).

21 U skladu s Odlukom Vijeća 2016/408 od 10. ožujka 2016. Austrija ima privremenu suspenziju premještanja za najviše 30 % podnositelja zahtjeva koji su joj dodijeljeni na temelju Odluke Vijeća (EU) 2015/1601. Zbog toga se premještanje 1 065 podnositelja zahtjeva u Austriju suspendira do 11. ožujka

preuzimanju obveza niti su premjestile ijednog podnositelja zahtjeva. Poljska od travnja nije nastavila provedbu svojih obveza te nije preuzimala obveze niti je premjestila ijednog podnositelja zahtjeva[22]. Uz to, Češka od kolovoza nije premjestila ni jednog podnositelja zahtjeva.

Mjere za skraćivanje razdoblja za odgovor na zahtjeve za premještanje: Tijekom izvještajnog razdoblja države članice povisile su broj dodatnih iznimnih razgovora u okviru sigurnosnih provjera, zbog čega je razdoblje za odgovor postalo dulje od 10 radnih dana, koji su cilj utvrđen u zapisnicima o premještanju. Kao što je navedeno u prethodnim izvješćima, razgovore u okviru sigurnosnih provjera trebalo bi održati samo u opravdanim slučajevima i unutar ciljnog roka od 10 radnih dana. Države članice morat će poboljšati kapacitete za obradu zahtjeva kako bi se skratilo razdoblje za odgovor.

Trebalo bi napomenuti da je stopa prihvaćanja zahtjeva za premještanje unatoč rastu broja razgovora u okviru sigurnosnih provjera vrlo visoka (približno 93 %), iako još postoje slučajevi u kojima bi se stopa prihvaćanja mogla znatno povisiti. Zapravo se neka odbijanja još temelje na razlozima koji nisu predviđeni odlukama Vijeća, poput državljanstva (čak i ako ta osoba državljanstvom ispunjava uvjete za premještanje).

Nužno je i bolje obrazlagati odbijanja kako bi se ispunili zahtjevi iz odluka Vijeća. Razmjena je informacija ključna za sigurnost Europske unije. Stoga države članice ne bi trebale odbijati određene zahtjeve samo općenitim upućivanjem na pitanja sigurnosti. Iznimno je važno riješiti to pitanje na sveobuhvatan način i između Italije/Grčke i države članice premještanja i na razini EU-a. Kako bi otklonio razloge za zabrinutost pojedinih država članica u pogledu razmjene informacija povezanih s pitanjima sigurnosti, Europol je državama članicama ponudio poseban komunikacijski kanal putem kojeg se sigurno mogu navesti razlozi odbijanja zahtjeva za premještanje. Taj je kanal u funkciji od 1. prosinca 2016. Grčka policija uvela je u Grčkoj kanal za korespondenciju o pitanjima povezanima s nacionalnom sigurnosti putem kojeg se mogu priopćavati razlozi odbijanja. Komisija je još jedanput naglasila mogućnost razmjene otisaka prstiju putem kanala za policijsku suradnju radi sigurnosnih provjera na nacionalnoj razini, osobito ako podnositelji zahtjeva ne posjeduju identifikacijske ili putne isprave.

Mjere usmjerene na izazove povezane s premještanjem ranjivih podnositelja zahtjeva, uključujući maloljetnike bez pratnje: premještanje maloljetnika bez pratnje usporilo se u posljednjem izvještajnom razdoblju. To je posljedica dodatnih jamstava koja se zahtijevaju za transfer maloljetnika bez pratnje zbog kojih se mora pokrenuti postupak koji traje dulje od dva mjeseca, koja su predviđena odlukama Vijeća. Do 5. prosinca 24 maloljetnika bez pratnje (16 maloljetnika bez pratnje koji putuju sami i 8 „djece odvojeno od roditelja") premještena su iz Grčke (u Luksemburg, Nizozemsku, Norvešku i Finsku) te ukupan broj premještenih maloljetnika bez pratnje sada iznosi 172. Većina maloljetnika bez pratnje premještena je iz Grčke, s obzirom na to da je samo jedno dijete bez roditelja premješteno iz Italije u Nizozemsku, a iz Italije nije premješteno ni jedno dijete koje putuje samo.

2017. No na Austriju se i dalje primjenjuju obveze iz Odluke 2015/1601 u pogledu premještanja preostalih podnositelja zahtjeva pa se od nje i dalje zahtijeva preuzimanje obveza i premještanje.

22 Početkom je travnja Poljska suspendirala obradu 73 zahtjeva za premještanje koje joj je grčka služba za azil uputila na temelju izjave o preuzimanju obveze koju je Poljska dostavila 16. prosinca 2015. čime je zapravo zamrznula postupak premještanja tri i pol mjeseca nakon dostavljanja izjave. Isto se odnosi na zahtjeve iz Italije.

Mjere za ubrzavanje transfera podnositelja zahtjeva: iako je ukupan omjer prihvaćanja zahtjeva i transfera posljednjih mjeseci vrlo velik (približno 97 %), s obzirom na to da više država članica aktivno sudjeluje u programu, produljilo se razdoblje između prihvaćanja zahtjeva u državi članici premještanja i stvarnog transfera. Uzrok su nekih od tih kašnjenja dodatne provjere koje države članice provode nakon prihvaćanja zahtjeva, a druga su kašnjenja prouzročena operativnim i logističkim problemima. Zemlje kojima je dodijeljeno više podnositelja zahtjeva, poput Njemačke i Francuske, radije šalju potvrdu o prihvaćanju za velike skupine podnositelja zahtjeva (400 ili 500) i daju prednost velikim jednokratnim transferima izvanrednim letovima, a države članice kojima je dodijeljen mali ili srednji broj podnositelja zahtjeva daju prednost manjim transferima raspoređenima tijekom mjeseca. Osim toga, neke države članice zahtijevaju letove u točno određene dane u tjednu i sate. Te razlike i zahtjevi posebice u Grčkoj utječu na posljednje faze postupka premještanja, od obavijesti grčkih vlasti do organizacije zdravstvenih pregleda koje provodi IOM te upoznavanja s kulturom države premještanja i informiranja prije odlaska. Zbog njih se kompliciraju i logistika i organizacija transfera. Stoga bi bilo poželjno više fleksibilnosti u državama članicama premještanja, od slanja potvrda o prihvaćanju za male skupine do organizacije letova.

Uz to je u listopadu IOM morao odgoditi neke transfere jer se činilo da pojedine države članice nisu imale dovoljno kapaciteta za brzo pružanje smještaja prihvaćenim podnositeljima zahtjeva za premještanje. Države članice morat će osigurati dovoljne kapacitete za prihvat premještenih podnositelja zahtjeva.

Mjere za povećanje kapaciteta EASO-a za potporu Italiji i Grčkoj: Upravni odbor EASO-a 8. studenoga izmijenio je pravila o nadoknadi troškova za stručnjake te usmene/pismene prevoditelje koji sudjeluju u aktivnostima operativne potpore EASO-a (Odluka br. 16 Upravnog odbora EASO-a). Cilj je izmjena olakšati daljnji postupak raspoređivanja stručnjaka iz država članica. Za aktivnosti operativne potpore EASO-a uveden je sustav paušalnih troškova kojim se objedinjuju kategorije posebnih troškova te omogućuje raspoređivanje pojedinačnih stručnjaka koji imaju odgovarajuće profesionalno iskustvo, ali nisu izravno zaposleni u nacionalnim upravama država članica.

Za potporu je Grčkoj EASO u okviru svojeg operativnog plana „Hotspot" (Žarišna točka) 11. studenoga 2016. objavio 8. poziv za iskazivanje interesa za stručnjake. Ukupan broj potrebnih stručnjaka za potporu programu premještanja i dalje iznosi 28. Međutim, u poziv su bili uvršteni raznovrsniji profili, kao što su stručnjaci u području isključivanja, stručnjaci za dublinski sustav i viši službenici za registraciju / službenici za predmete, koji bi uz stručnjake za lažne isprave radili u posebnom uredu za složene slučajeve u okviru registracijskog postupka. Neke su države na vlastitu inicijativu preuzele obvezu osigurati stručnjake za određena mjesta tijekom duljeg razdoblja te automatski tražiti zamjenu za svoje stručnjake kojima mandat istječe, a Komisija i EASO smatraju takve inicijative dobrodošlima. Ukupan broj stručnjaka raspoređenih u Grčku do 5. prosinca iznosi 23 stručnjaka za azil i 26 usmenih prevoditelja. Prema sadašnjem planu u tjednu od 19. prosinca nedostajat će 10 stručnjaka, a taj će se broj u tjednu od 26. prosinca povisiti na 17.

Za potporu je Italiji EASO objavio poziv za iskazivanje interesa za ukupno 74 stručnjaka (od toga 26 stručnjaka treba rasporediti hitno kako bi se pokrilo razdoblje do kraja 2016. godine). Do 5. prosinca 2016. u Italiji je bilo raspoređeno 50 stručnjaka za azil i 42 kulturna posrednika. Unatoč tom nedavnom porastu broja raspoređenih stručnjaka joših je premalo za

velik priljev osoba koje ispunjavaju uvjete za premještanje te brojne osobe koje u Italiji čekaju dovršenje registracije, a dostupan broj stručnjaka i dalje je nedovoljan za potrebe u okviru planova u slučaju nepredviđenih događaja. Do 5. prosinca EASO je od država članica zaprimio 15 novih prijedloga kandidata za poziv za iskazivanje interesa za stručnjake od 11. studenoga 2016.

Glavne preporuke državama članicama premještanja

- Od prosinca 2016. sve bi države članice trebale:
    - svaki mjesec preuzimati obveze u pogledu premještanja za Italiju i Grčku kako bi svaki mjesec provele najmanje 2 000 transfera u okviru premještanja iz Grčke i najmanje 1 000 transfera u okviru premještanja iz Italije,
    - ako je potrebno i u skladu s brojem podnositelja zahtjeva koji su im dodijeljeni, povećati kapacitete za obradu zahtjeva za premještanje i skratiti razdoblje za odgovor na te zahtjeve kako bi se ispunio cilj od 10 radnih dana utvrđen u zapisnicima o premještanju te povećati kapacitete za prihvat kako bi se mogli smjestiti podnositelji zahtjeva za premještanje, uključujući maloljetnike bez pratnje,
    - slati potvrde o prihvaćanju za skupine od najviše 50 ljudi, pokazati fleksibilnost u pogledu organizacije letova, izbjegavati kašnjenja pri transferu podnositelja zahtjeva koje su države članice prihvatile te povećati uključenost časnika za vezu u aktivnostima upoznavanja s kulturom države premještanja i pružanju informacija,
    - zajamčiti propisno obrazlaganje odbijanja i razmjenjivati informacije o razlozima odbijanja putem sigurnog kanala koji stavljaju na raspolaganje Europol ili kanala za korespondenciju o pitanjima povezanima s nacionalnom sigurnosti koji stavlja na raspolaganje grčka policija,
    - predlagati stručnjake za različite pozive EASO-a, pri čemu treba osigurati dulja razdoblja raspoređivanja te više profila s višim položajem i užom specijalizacijom.

- Od veljače 2017. sve bi države članice trebale povisiti mjesečni broj preuzetih obveza za Italiju i Grčku te provesti više transfera u okviru premještanja iz tih zemalja, razmjerno broju podnositelja zahtjeva koji su im dodijeljeni, kako bi se do travnja 2017. mjesečno provelo najmanje 3 000 transfera u okviru premještanja iz Grčke i najmanje 1 500 transfera u okviru premještanja iz Italije.

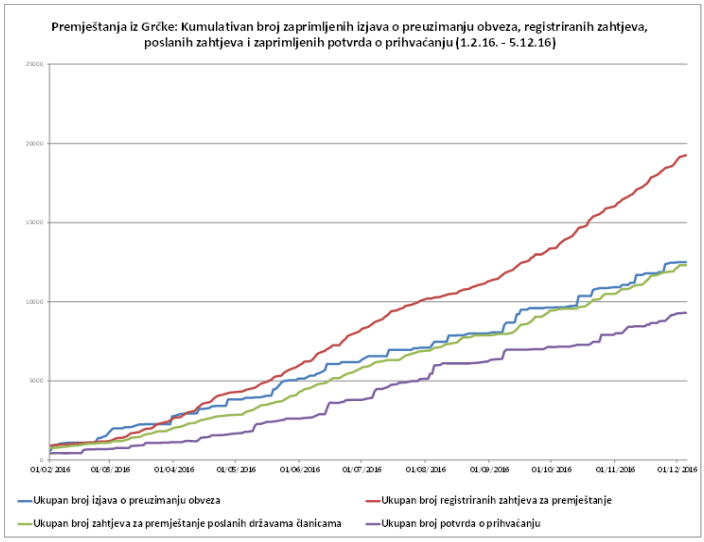
2.3 Mjere Grčke i Italije, uključujući najvažnije točke iz planova

- ***Grčka***

Mjere za ubrzavanje registracije i obrade zahtjeva migranata te povećanje registracijskog kapaciteta grčke službe za azil: nakon masovnog postupka predregistracije, o čemu je Komisija prije izvijestila, grčka služba za azil izradila je raspored sastanaka za potpuno podnošenje zahtjeva za azil. Do kraja siječnja 2017. 87 % predregistriranih

podnositelja zahtjeva bit će u potpunosti registrirano, a sve će se registracije dovršiti do travnja 2017. Do 5. prosinca 19 260 osoba bilo je potpuno registrirano. Osobe koje su propustile postupak predregistracije još mogu pokrenuti postupak traženja azila dogovaranjem sastanka putem sustava *Skype*.

Kapacitet grčke službe za azil u pogledu registracije podnositelja zahtjeva koji državljanstvom ispunjavaju uvjete za premještanje iznosi 175 dnevno. Atenska jedinica za premještanje trenutačno zapošljava 75 osoba, čime se na zadovoljavajući način ispunjavaju potrebe u okviru postupka premještanja. Područni uredi u Solunu i Alexandroupolisu također obrađuju predmete premještanja. EASO podupire registracijski postupak stručnjacima koji provode registraciju s osobljem grčke službe za azil te stručnjacima posebnog ureda za složene slučajeve. Do 5. prosinca u timovima EASO-a za zajedničku registraciju bilo je osam stručnjaka u Solunu i tri stručnjaka u Alexandroupolisu, a u timu EASO-a koji radi u posebnom uredu za složene slučajeve bila su četiri stručnjaka u Ateni.

Nerazmjer broja zahtjeva za premještanje koje je podnijela Grčka i prihvaćanja tih zahtjeva u državama članicama neznatno se smanjio tijekom izvještajnog razdoblja (od 4. studenoga do 5. prosinca Grčka je podnijela približno 1 508 zahtjeva, a zaprimila je 1 296 odgovora). Međutim, znatniji je nerazmjer broja registracija koje je izvršila grčka služba za azil i ukupnog broja preuzetih obveza (u istom je razdoblju Grčka registrirala 2 815 zahtjeva za premještanje, a broj dodatnih preuzetih obveza bio je 1 431). Do 5. prosinca Grčka je registrirala ukupno 19 260 zahtjeva, a ukupan broj preuzetih obveza bio je 12 676). Kako bi se izbjeglo neodrživo gomilanje predmeta, prioritet je zajamčiti viši i stabilniji broj preuzetih obveza te ubrzati postupak premještanja (posebice skraćivanjem razdoblja za odgovor).

Mjere za poboljšavanje kapaciteta za prihvat u Grčkoj: do 5. prosinca ukupni kapacitet za prihvat u Grčkoj iznosio je 71 539 mjesta[23] u privremenim objektima i stalnim prihvatilištima na kopnu za nezakonite migrante i za osobe kojima je možda potrebna međunarodna zaštita i koje namjeravaju podnijeti zahtjev za azil ili su ga već podnijele. Prema podacima grčkih vlasti ukupni kapacitet planiran za 40 stalnih lokacija na kopnu procjenjuje se na oko 33 186 mjesta.

23 Taj podatak uključuje mjesta osigurana u okviru kapaciteta UNHCR-ova programa subvencije za najam i organizirana mjesta za prihvat koja su grčke vlasti osigurale na grčkom kopnu i na žarišnim točkama. http://www.media.gov.gr/images/prosfygiko/REFUGEE_FLOWS-27-10-2016.pdf http://data.unhcr.org/mediterranean/documents.php?page=1&view=grid&Country[]=83 Ti privremeni objekti za izvanredne situacije i trajni objekti uspostavljeni su u žarišnim točkama na egejskim otocima te na kopnu. Do 17. studenoga 2016. na temelju informacija dostupnih Komisiji u skloništima za maloljetnike bez pratnje, bez obzira na to jesu li tražitelji azila, bilo je dostupno 1 191 mjesto. Do kraja 2016. otvorit će se još 130 mjesta prikladnih za maloljetnike bez pratnje.

Od 20 000 mjesta dodijeljenih podnositeljima zahtjeva koji ispunjavaju uvjete za premještanje u okviru UNHCR-ova programa subvencija za najam[24] do 5. prosinca cilj je postignut te je čak nadmašen: bilo je dostupno 20 145 mjesta, uključujući 6 344 mjesta u hotelima/zgradama, 11 711 mjesta u stanovima, 484 mjesta u obiteljima domaćinima i 646 mjesta u namjenskim objektima za maloljetnike bez pratnje. Sljedeći je izazov za UNHCR povisiti stopu popunjenosti iz programa subvencija za najam koja trenutačno iznosi 60 – 70 %. UNHCR već proučava kako to ostvariti.

Kad je riječ o centrima za premještanje, do 5. prosinca bio je uspostavljen samo jedan od tri centra za premještanje na koje su se grčka tijela obvezala (Lagadikia), a u njemu je dostupno 960 mjesta. Zbog pogoršanja vremenskih uvjeta u sjevernoj Grčkoj i kako ta lokacija još nije u potpunosti osposobljena za zimske uvjete, u njoj se trenutačno može smjestiti samo manje od polovine osoba u odnosu na službene kapacitete. Očekuje se da će stopa popunjenosti na toj lokaciji do kraja godine dosegnuti službene kapacitete. Za druga dva centra grčke vlasti još nisu odredile prikladne lokacije. UNHCR i grčke vlasti i dalje raspravljaju o stavljanju na raspolaganje dodatnih lokacija za izgradnju namjenskih centara za premještanje, ponajprije centra za premještanje u regiji Atici s kapacitetom za smještaj 3 000 osoba. Kao što je navedeno u prethodnim izvješćima, Komisija poziva Grčku da što prije odredi te lokacije kako bi se izbjegli zastoji u provedbi posljednjih faza premještanja nakon postupka masovne predregistracije te omogućila troškovna učinkovitost postupka premještanja.

- ***Italija***

Mjere za rast broja žarišnih točaka i njihovu potpunu operativnost: dana 24. studenoga 2016. broj migranata koji su se u Italiji iskrcali od 1. siječnja 2016. premašio je ukupan broj dolazaka u rekordnoj godini 2014. (iskrcalo se 170 100 migranata, dosad najviši broj). Posljedica je toga stalan pritisak na četiri operativne žarišne točke (Pozzallo, Lampedusa, Trapani i Taranto), čiji kapacitet od 1 600 mjesta nije dovoljan. Dvije se trećine iskrcaja sada odvija u pravim žarišnim točkama i u šest drugih luka iskrcaja u kojima se primjenjuju standardni operativni postupci (SOP) za žarišne točke[25]. Italija bi trebala ubrzati otvaranje najavljenih dodatnih žarišnih točaka i nadogradnju drugih luka iskrcaja. Nakon određenih zahvata, ponajprije za uspostavu odgovarajućih struktura za prihvat, šest dodatnih luka iskrcaja u kojima se primjenjuju SOP-ovi za žarišne točke moglo bi postati potpuno funkcionalne žarišne točke. Osim toga, talijanska su tijela izrazila namjeru da ubrzo počnu primjenjivati SOP-ove na žarišne točke na većinu iskrcavanja u južnoj Italiji. U tu se svrhu priprema okružnica s uputama za sve prefekture i kvesture (policijske ispostave) na terenu. Kao što je navedeno u prethodnom izvješću, s obzirom na rast stope maloljetnika bez pratnje koji se iskrcavaju u Italiji potrebno je uspostaviti namjenska područja i pružiti posebnu pomoć u svim žarišnim točkama. Transfere u prihvatne objekte na prvoj ili drugoj liniji prihvata

[24] Sporazum o delegiranju, koji je u siječnju 2016. sklopljen s UNHCR-om za 20 000 mjesta u okviru programa subvencije za najam, ponajprije pogoduje tražiteljima azila koji ispunjavaju uvjete za premještanje. Sporazum o delegiranju revidiran je u srpnju 2016. kako bi iz njegova teksta bilo jasnije da je programom za smještaj obuhvaćena i mogućnost otvaranja mjesta u lokacijama za premještanje kojima upravlja UNHCR te da ciljna skupina programa za smještaj ne uključuje samo kandidate za premještanje, već i druge tražitelje azila. UNHCR je pristao centrima za premještanje staviti na raspolaganje 6 000 mjesta iz programa subvencije za najam radi pružanja smještaja svim potpuno registriranim podnositeljima zahtjeva za premještanje.

[25] http://www.libertaciviliimmigrazione.dlci.interno.gov.it/sites/default/files/allegati/hotspots_sops_-_english_version.pdf.

potrebno je dovršiti u što kraćem roku, a zahtjeve migranata trebalo bi obraditi što je brže moguće i u roku od najviše 72 sata.

Mjere za poboljšavanje koordinacije: posljednji sastanak skupine koja prati provedbu standardnih operativnih postupaka za žarišne točke održan je 14. studenoga 2016. Odluka o mogućem prilogu SOP-ovima koji bi se odnosio na maloljetnike odgođena je dok Ministarstvo unutarnjih poslova ne razjasni je li pravno moguć transfer maloljetnika (bez pratnje) u žarišnim točkama. U svakom slučaju, o izmjenama SOP-ova odlučit će se tek kad se primjenjivost sadašnjih SOP-ova službeno proširi na sve luke iskrcaja u južnoj Italiji. Kako bi se bolje pratili mogući nedostaci i prednosti u žarišnim točkama i na lokacijama iskrcavanja, pojačat će se aktivnosti skupine u pogledu praćenja. U tu će se svrhu za početak upotrebljavati obrazac koji je predložio tim Komisije u Italiji, a koji već upotrebljavaju IOM i UNHCR tijekom svojih aktivnosti. Nije donesena odluka o daljnjim aktivnostima osposobljavanja u području SOP-ova, pa ni o posebnom osposobljavanju koje bi pružala Agencija za temeljna prava. Skupina bi se trebala sastati dvaput do kraja godine.

Kad je riječ o premještanju, na sastanku lokalnih časnika za vezu, održanom 25. studenoga 2016., ponovno je pokrenut proces redovitih multilateralnih koordinacijskih sastanaka u Italiji te se razgovaralo o aranžmanima između talijanskih vlasti i Europola o dodatnim, iznimnim sigurnosnim provjerama. Ti su aranžmani uvršteni i u zapisnik o premještanju za Italiju koji treba proslijediti državama članicama EU-a, pridruženim zemljama i drugim partnerima kako bi se proces razjasnio te ga se učinilo potpuno transparentnim za sve dionike.

Mjere za poboljšavanje kapaciteta za obradu zahtjeva u Italiji: Italija bi općenito trebala poboljšati kapacitete za obradu zahtjeva za azil tako da se omogući brže prepoznavanje utemeljenih zahtjeva i odbijanje neutemeljenih. Ubrzavanjem opće reforme okvira za azil pridonijelo bi se općem poboljšanju obrade zahtjeva za azil u Italiji.

Kad je riječ o konkretnijim aspektima premještanja, u skladu s prethodnim izvješćem i nedavnim rastom broja obveza premještanja koje su preuzele države članice i pridružene zemlje, kapaciteti talijanskih tijela za registraciju i obradu zahtjeva, uključujući kapacitete Jedinice za Dublinski sustav, morat će se povećati kako bi se ubrzala registracija osoba koje državljanstvom ispunjavaju uvjete za premještanje te ispunile nove preuzete obveze. To bi trebalo pridonijeti i smanjenju rizika od bijega jer će se zahtjevi za premještanje brže obrađivati. U tom je okviru potrebno ojačati timove koji registriraju zahtjeve te osigurati EASO-ovu prisutnost u novim registracijskim centrima. Aktivnosti EASO-ovih putujućih timova za registraciju pridonose brzoj registraciji podnositelja zahtjeva koji su smješteni izvan registracijskih centara, čime raste broj podnositelja zahtjeva za premještanje (do 5. prosinca 2016. putujući timovi obišli su 24 različite lokacije u cijeloj Italiji).

Mjere za skraćivanje razdoblja za odgovor na zahtjeve za premještanje: nakon dogovora o dodatnim iznimnim sigurnosnim provjerama, koji su formalizirali talijansko Ministarstvo unutarnjih poslova i Europol uz potporu Komisije, aranžmani se od 1. prosinca 2016. primjenjuju na države članice premještanja, koje takve provjere mogu zatražiti od Europola uz uvjete da su opravdane i u skladu s ovlastima Europola.

Mjere usmjerene na izazove povezane s premještanjem ranjivih podnositelja zahtjeva, uključujući maloljetnike bez pratnje: Iz Italije još nisu premještani maloljetnici bez pratnje koji putuju sami (samo je jedno dijete odvojeno od roditelja premješteno u Nizozemsku). Započeti premještanje maloljetnika bez pratnje i dalje je prioritet s obzirom na to da se od

početka 2016. u Italiju iskrcalo približno 4 300 maloljetnika bez pratnje (većinom iz Eritreje) koji potencijalno ispunjavaju uvjete za premještanje. S obzirom na dostupnost nekih država članica za zaprimanje zahtjeva za premještanje maloljetnika bez pratnje, Komisija s talijanskim vlastima radi na razjašnjavanju postupaka, posebno u pogledu uloge skrbnika i pravosudnih tijela u Italiji, kao i na tome da se omogući premještanje maloljetnika bez pratnje. Kako bi se ubrzali i pojednostavnili ti postupci, talijanske će vlasti uspostaviti namjenski centar za premještanje maloljetnika bez pratnje. Komisija očekuje da će se nakon tih razjašnjenja brzo započeti premještanja.

Mjere za ograničavanje sekundarnih kretanja: u okviru mjera koje su poduzele talijanske vlasti radi ograničavanja sekundarnih kretanja talijanska policija redovito vraća migrante koji su se nelegalno preselili s juga na sjever zemlje natrag u prihvatne objekte u južnoj Italiji. Kao što je spomenuto, EASO je pojačao aktivnosti putujućeg tima koji provodi registraciju za premještanje u različitim područjima u kojima su smješteni kandidati za premještanje (na temelju potreba koje određuju talijanska tijela), a izvan registracijskih centara. Prisutnost i kretanja neregularnih migranata na državnom području Italije potrebno je pomno pratiti te spriječiti neregularna sekundarna kretanja.

Glavne preporuke Italiji i Grčkoj

- Do prosinca 2016. Italija treba dovršiti postupke kojima se omogućuje premještanje maloljetnika bez pratnje te dalje povećavati kapacitete žarišnih točaka;
- Do siječnja 2017.:
  - Grčka treba odrediti odgovarajuću lokaciju za premještanje u regiji Atici s kapacitetom za prihvat 3 000 osoba;
  - Italija treba povisiti broj osoblja u Jedinici za Dublinski sustav kako bi se mjesečno moglo registrirati 1 000 zahtjeva za premještanje, provesti prvo premještanje maloljetnika bez pratnje i uspostaviti centar za premještanje maloljetnika bez pratnje.
- Do travnja 2017. Italija treba povisiti broj osoblja u Jedinici za Dublinski sustav kako bi se mjesečno moglo registrirati 1 500 zahtjeva za premještanje.

2.4 Mjere Komisije i agencija EU-a

- ***Europska komisija***

U cijelom su izvješću istaknute glavne aktivnosti koje je provela Komisija, uključujući naknadne razgovore u Grčkoj i Italiji u okviru redovitih sastanaka časnika za vezu koje organizira Komisija. Komisija i dalje svaki dan pruža potporu na terenu Italiji i Grčkoj pomažući u koordinaciji različitih dionika te pomažući grčkim i talijanskim tijelima u otkrivanju uzroka zastoja, u pronalaženju rješenja za izazove u bliskoj suradnji sa svim dionicima i u razvijanju posebnih postupaka. Komisija je u sklopu te potpore potpomogla sklapanje opisanih aranžmana između Italije i Europola za dodatne iznimne sigurnosne provjere, što je jedan od glavnih uzroka zastoja što usporavaju premještanja iz Italije. Osim toga, Komisija sada prikuplja primjere dobre prakse kako bi se poboljšalo informiranje tijekom postupka premještanja, uključujući informiranje prije odlaska i upoznavanje kulture zemlje premještanja, radi boljeg usmjeravanja očekivanja, a time i sprečavanja sekundarnih kretanja ili bijega od postupka te kako bi se nastavilo produbljivati povjerenje podnositelja

zahtjeva u sustav premještanja. O tom bi pitanju još trebalo raspravljati na posebnim sjednicama u okviru idućeg sastanka časnika za vezu u Grčkoj (u prosincu 2016.) i Italiji (u siječnju 2017.).

U okviru praćenja provedbe odluka Vijeća o premještanju Komisija je izrazila zabrinutost državama članicama koje zaostaju s provedbom odluka Vijeća, a izražavat će je i ubuduće. Komisija je nedavno uputila dopise državama članicama u kojima ih podsjeća na njihove obveze u skladu s odlukama Vijeća o premještanju. Ako se sljedećih mjeseci ne ostvari konkretan napredak, Komisija neće oklijevati iskoristiti ovlasti u skladu s Ugovorima.

Financijska sredstva za premještanje koja su stavljena na raspolaganje Italiji i Grčkoj preko njihovih nacionalnih programa u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF), ponajprije paušalni iznos od 500 eura za svaku osobu koja se stvarno premjesti, mogu se iskoristiti i za osobe koje se premještaju u pridružene zemlje ako se takva premještanja provode u skladu s Odlukom Vijeća 2015/1523 ili Odlukom Vijeća 2015/1601.

Budući da trenutačni Sporazum o delegiranju istječe 31. prosinca 2016., Komisija je na temelju ažurirane procjene potreba u pogledu prihvata u Grčkoj započela razgovore s UNHCR-om o produljenju tog programa u 2017.

- ***Europski potporni ured za azil***

Mjere za ubrzavanje postupka premještanja i povećanje kapaciteta za registraciju u Grčkoj i Italiji: stručnjaci su raspoređeni na niz dužnosti.

U **Grčkoj** trenutačno 11 stručnjaka izravno pomaže u procesu registracije zajedničkom obradom u Solunu i Alexandroupolisu. Uz to, EASO je rasporedio tri stručnjaka za informiranje u Ateni i dva u Solunu. Četiri stručnjaka EASO-a u Ateni i dva stručnjaka u Jedinici za Dublinski sustav upravljaju i posebnom jedinicom za složene slučajeve koja podržava registracijski postupak. Kao što je spomenuto, nakon predregistracije je EASO uključio raznovrsnije profile za potporu postupku premještanja te više stručnjaka za pokazatelje isključenosti, Dublinsku uredbu, članove obitelji i krivotvorenje isprava te više službenike za registraciju. EASO je 21. studenoga 2016. održao uvodni sastanak u Ateni s grčkom službom za azil i grčkom policijom radi implementacije alata za dodjeljivanje podnositelja zahtjeva. Očekuje se da će prvo upotrebljivo sučelje alata za dodjeljivanje biti spremno početkom veljače 2017.

EASO u **Italiji** trenutačno raspoređuje 50 od 74 zatražena stručnjaka iz država članica i pridruženih zemalja: 13 stručnjaka u žarišnim točkama, 10 stručnjaka u dva mobilna tima (sa sjedištem u Rimu i Cataniji), 10 stručnjaka u registracijskim centrima te 11 stručnjaka u Jedinici za Dublinski sustav u Rimu. EASO raspoređuje i do 48 kulturnih posrednika (za arapski, tigrinja i kurdski jezik) za potporu postupku premještanja (do 5. prosinca bila su 42 na terenu). Tijekom izvještajnog razdoblja EASO je pojačao aktivnosti putujućeg tima, koji izvan registracijskih centara provodi registraciju za premještanje na različitim lokacijama na kojima su smješteni kandidati za premještanje (na temelju potreba koje određuju talijanske

vlasti)[26]. Putujući tim podupire i lokalnu kvesturu jačajući kapacitet policijskih službenika u samostalnom provođenju registracija.

EASO radi i na osiguravanju odgovarajućih i učinkovitih radnih uvjeta za svoje timove u žarišnim točkama. U nekim žarišnim točkama i registracijskim centrima postavljeno je pet mobilnih ureda (kontejnera) (jedan u žarišnoj točki Trapani, po dva u centrima u Villi Sikaniji i Bariju), a još će se jedan postaviti u luci Augusti, u kojoj se odvija mnogo iskrcavanja. Za talijanska tijela osigurana je i tehnička oprema (računala) za podršku radu povezanom s premještanjem (pet radnih stanica osigurano je u svakom registracijskom centru i u kvesturi u Rimu, a još 20 postavit će se u Jedinicu za Dublinski sustav nakon interne sigurnosne provjere kako bi se povezale s postojećim sustavom).

U skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 20. listopada 2016. EASO je razradio akcijski plan za što skoriji početak cjelokupnog rada intervencijske skupine za azil, kojim bi se i državama članicama trebalo olakšati predlaganje stručnjaka, među ostalim pilot-programom osposobljavanja za uvođenje u rad nižih stručnjaka koji će se rasporediti u Grčkoj te raspoređivanjem stručnjaka koji nisu stalni službenici uprava država sudionica.

Glavne preporuke agencijama EU-a i partnerima u provedbi

- EASO bi trebao nastaviti rad na što skorijem početku rada intervencijske skupine za azil te blisku suradnju s Komisijom na poboljšanju informiranja (uključujući izradu posebnih videozapisa za ciljane države članice najkasnije do siječnja 2017.). Do veljače 2017. EASO bi trebao osigurati da bude spremno prvo upotrebljivo sučelje alata za dodjeljivanje.
- Do siječnja 2017. UNHCR bi trebao nastaviti rad na postupnom ostvarenju stope popunjenosti od gotovo 100 %.
- Do veljače 2017. IOM bi trebao povećati svoj kapacitet kako bi se ispunio cilj premještanja 1 500 osoba mjesečno iz Italije i 3 000 osoba mjesečno iz Grčke.

3 Preseljenje

Na temelju informacija zaprimljenih od država sudionica više od polovine 22 504 preseljenja dogovorenih na temelju zaključaka od 20. srpnja 2015. dovršeno je na pola faze provedbe programa preseljenja. Do 5. prosinca 2016. 13 887 osoba preseljeno je u 21 državu preseljenja (Austriju, Belgiju, Češku, Dansku, Estoniju, Finsku, Francusku, Njemačku, Island, Irsku, Italiju, Latviju, Lihtenštajn, Litvu, Nizozemsku, Norvešku, Portugal, Španjolsku, Švedsku, Švicarsku i Ujedinjenu Kraljevinu). **Švedska**, **Ujedinjena Kraljevina** i **Finska** te pridružene zemlje **Švicarska, Lihtenštajn i Island** već su ispunile preuzete obveze.

Većina država koje sudjeluju u programu navela je da su napori koje ulažu u preseljenje ponajprije ali ne i isključivo usmjereni na Sirijce koji borave u Jordanu, Libanonu i Turskoj. To uključuje napore koje države članice ulažu u preseljenje Sirijaca iz Turske u skladu s Izjavom EU-a i Turske od 18. ožujka.

[26] Tim zasad pokriva sljedeće lokacije: Bologna, Cagliari, Chieti, Cosenza, Firenza, Foggia, Genova, Grosseto, Latina, Milano, Modena, Napulj, Parma, Pisa, Potenza, Salerno, Teramo, Torino, Treviso, Venecija, Verona i Vicenze.

Broj preseljenja iz Turske i dalje raste kako države članice procjenjuju spise koje im je Turska uputila preko UNHCR-a. Države članice pripremaju i buduće operacije preseljenja i misije u Tursku radi održavanja razgovora s kandidatima za preseljenje. Turska tijela rade na sljedećim popisima preporučenih kandidata koji će obuhvatiti 3 000 osoba, a trebali bi biti dostavljeni u prosincu.

Od 4. travnja 2016. iz Turske je u okviru dijela mehanizma 1 za 1 iz Izjave EU-a i Turske koji se odnosi na preseljenje preseljen 2 761[27] Sirijac. Osim toga, odobreni su zahtjevi 340 osoba, koje sada čekaju preseljenje. Od posljednjeg su izvješća u okviru tog mehanizma preseljene 544 osobe, pa je dinamika preseljenja slična onoj iz prethodnih mjeseci (506 u listopadu, 431 u rujnu i 418 u kolovozu), a preostali broj svih preuzetih obveza je 10 889.

Preseljenja u okviru mehanizma 1 za 1 provedena su dosad u Belgiju, Estoniju, Finsku, Francusku, Njemačku, Italiju, Latviju, Litvu, Luksemburg, Nizozemsku, Norvešku, Portugal, Španjolsku i Švedsku.

Kao što je spomenuto u dosadašnjim izvješćima, donesena je Odluka Vijeća (EU) 2016/1754[28] o izmjeni druge Odluke Vijeća o premještanju. Tom se izmjenom omogućuje državama članicama da premještanjem ili zakonitim prihvatom sirijskih državljana prisutnih u Turskoj ispune obveze u pogledu dodjele 54 000 podnositelja zahtjeva. Za izmjenu je potrebna izmjena nacionalnih programa u okviru AMIF-a. Komisija je u okviru neposrednog praćenja donošenja Odluke Vijeća (EU) 2016/1754 te izmjene nacionalnih programa u okviru AMIF-a od država članica dobila prve podatke o broju Sirijaca prisutnih u Turskoj kojima države članice namjeravaju odobriti zakoniti prihvat na temelju te Odluke. Na temelju tih podataka države članice namjeravaju iz Turske zakonito prihvatiti približno 33 000 Sirijaca.

Suzakonodavci trenutačno razmatraju Komisijin Prijedlog uredbe o uspostavi okvira Unije za preseljenje[29] koji je donesen 13. srpnja 2016.

4 Sljedeći koraci

Čelnici država ili vlada više su puta naglasili hitnost potrebe rješavanja europske migrantske situacije te su pozvali na daljnje djelovanje radi ubrzavanja provedbe programa premještanja kao temeljnog načina iskazivanja solidarnosti s državama članicama na prvoj liniji migrantske krize. Europsko vijeće u listopadu je ponovno naglasilo potrebu da države članice još intenzivnije nastoje ubrzati premještanje.

Komisija stalno surađuje s talijanskim i grčkim tijelima, državama članicama i EASO-om, Frontexom i Europolom te UNHCR-om i IOM-om radi potpore postupku premještanja na terenu i njegovu poboljšanju. Aranžmani postignuti s Europolom sada su na snazi. EASO, Frontex, Europol, UNHCR i IOM pružaju sve veću potporu Italiji i Grčkoj kako bi se postupak premještanja provodio brže i učinkovitije. Italija i Grčka nastavili su povećavati svoje kapacitete. Neke države članice predano rade na premještanju te su s obzirom na preuzimanje obveza i dovršena premještanja znatno pridonijele pozitivnim trendovima koji su zapaženi posljednjih mjeseci.

[27] Taj broj uključuje preseljenja u EU i Norvešku u okviru mehanizma 1:1.
[28] SL L 268, 1.10.2016., str. 82.–84.
[29] COM(2016) 468 final.

Posljedica je tih zajedničkih napora da je ostvaren veliki napredak. Kad je riječ o premještanjima iz Italije, primjećuje se pozitivan trend (nakon što mjesecima nije bilo pomaka), a premještanja iz Grčke ustalila su se na 1 000 transfera mjesečno. Na temelju dostupnih podataka o broju osoba u Italiji i Grčkoj koje ispunjavaju uvjete za premještanje, do rujna 2017. trebalo bi biti moguće obaviti transfer svih podnositelja zahtjeva koji ispunjavaju uvjete. Kako bi se postigao taj cilj te osigurao nesmetan i održiv postupak premještanja, Komisija smatra da **se od prosinca 2016. treba obaviti najmanje 2 000 transfera u okviru premještanja iz Grčke i najmanje 1 000 transfera u okviru premještanja iz Italije i da bi od travnja 2017. broj mjesečnih transfera iz Grčke u okviru premještanja trebao iznositi najmanje 3 000, a iz Italije najmanje 1 500**.

Ti se ciljevi mogu postići ako sve države članice, što je prije moguće, svaki mjesec preuzmu obveze i provedu premještanja u skladu s navedenim ciljevima. Brojne države članice i pridružene zemlje pokazale su da je to moguće. Sada bi ih trebale slijediti ostale države članice jer će se samo našim zajedničkim naporima moći ublažiti pritisak na Italiju i Grčku. U tu bi svrhu države članice trebale bi nastaviti redovito predlagati stručnjake koji će se redovito odazivati na različite pozive EASO-a kako bi se osigurala raspoređivanja na dulja razdoblja te više profila s višim položajem i užom specijalizacijom.

Za postizanje bi tih ciljeva Italija trebala postupno povećavati svoje kapacitete za registraciju podnositelja zahtjeva za premještanje te do siječnja 2017. mjesečno registrirati približno 1 000, a do travnja 2017. 1 500 podnositelja zahtjeva za premještanje. Osim toga, s obzirom na velik broj maloljetnika bez pratnje u Italiji, Italija bi trebala uspostaviti namjenski centar za premještanje maloljetnika bez pratnje te do siječnja 2017. provesti prvo premještanje te kategorije ranjivih podnositelja zahtjeva. Grčka bi do siječnja 2017. trebala uspostaviti posebnu lokaciju za premještanje u regiji Atici s kapacitetom za prihvat 3 000 osobe, čime će se omogućiti dodatno ubrzanje posljednjih faza postupka premještanja te olakšati postizanje mjesečnih ciljeva u pogledu premještanja.

Ponovljeni pozivi čelnika država ili vlada moraju biti usklađeni s odlučnim djelovanjem nadležnih nacionalnih službi. Države članice premještanja trebaju dopuniti dosad ostvareni napredak i u potpunosti se odazivati na te pozive i slijediti preporuke Komisije kako bi ispunile zakonske obveze i primjenjivale solidarnost u praksi.

Komisija će nastaviti pomno pratiti stanje i, ako je potrebno, prilagoditi te ciljeve. Komisija će i dalje redovito izvješćivati o provedbi dviju odluka Vijeća o premještanju te će u veljači 2017. predstaviti svoje deveto izvješće. Komisija zadržava pravo poduzeti mjere protiv država članica koje ne ispunjavaju obveze.

Istodobno bi države članice i dalje trebale ispunjavati obveze premještanja, uključujući obveze u okviru provedbe Izjave EU-a i Turske[30].

[30] Četvrto izvješće o napretku u provedbi Izjave EU-a i Turske, COM(2016) 792 final.